



Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Узп 199/2018
28.06.2018. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Мирјане Ивић, председника већа, Катарине Манојловић Андрић и Бранислава Босиљковића, чланова већа, са саветником Весном Мраковић, као записничарем, одлучујући по захтеву Агенције за реституцију Републике Србије, Јединице за конфесионалну реституцију, Београд, Масарикова 5, за преиспитивање судске одлуке – пресуде Управног суда III-1 У 7889/15 од 23.03.2018. године, уз учешће АА – ..., коју заступа пуномоћник Владимир Војновић, адвокат из ..., ..., као противном странком, у предмету враћања имовине, у нејавној седници већа, одржаној дана 28.06.2018. године, донео је

ПРЕСУДУ

Захтев се **УВАЖАВА, УКИДА СЕ** пресуда Управног суда III-1 У 7889/15 од 23.03.2018. године и предмет враћа Управном суду на поновно одлучивање.

Образложење

Побијаном пресудом уважена је тужба тужиоца, АА из ... и поништен је закључак Агенције за реституцију Републике Србије, Јединице за конфесионалну реституцију број 46-00-2137/08 од 17.04.2015. године, којим је обустављен поступак по захтеву АА из ... за враћање стамбене зграде, стамбено-пословног простора, пословног простора, грађевинског земљишта, пољопривредног земљишта, винограда, баште, ливаде и економског дворишта у ... због престанка постојања подносиоца захтева.

У захтеву за преиспитивање побијане пресуде, поднетом због повреде закона и повреде правила поступка, подносилац истиче да је погрешан став Управног суда да је Агенција за реституцију Републике Србије ускратила странкама право на посебну жалбу. Указује на одредбу члана 32. Закона о враћању имовине црквама и верским заједницама, којом је прописано да против решења туженог, као и против закључака туженог, не може да се изјави жалба, али може да се покрене управни спор. Како је наведени закон *lex specialis*, жалба је искључена Законом. Наводи да је Управни суд у оспореној пресуди решавао по тужби тужиоца АА из ..., иако овакав субјекат никада није постојао, а не постоји ни данас. Подносилац захтева у управном поступку пред Агенцијом за реституцију је био АА из ..., а његов правни следбеник је АА из ... Истиче да АА из ... није био странка у управном поступку пред туженим органом, нити је његов правни следбеник, а нити може да буде тужилац у предметном управном спору. Указује на то, да је у одговору на тужбу истакао приговор неблаговремености предметне тужбе, што Управни суд није ценио. Сматра да је неосновано позивање

Управног суда на одредбу члана 9. Закона о општем управном поступку, јер је у управном поступку пред туженим одржана усмена расправа дана 04.06.2014. године, на коју уредно позвани АА из ... није приступио, нити је оправдао изостанак. Предлаже да Врховни касациони суд побијану пресуду укине или преиначи.

АА из ..., у одговору на захтев, предлаже да суд захтев одбије.

Поступајући по поднетом захтеву и испитујући побијану пресуду у границама захтева, а у смислу члана 54. Закона о управним споровима ("Службени гласник РС" 111/09), Врховни касациони суд је нашао:

Захтев је основан.

Према разлозима образложења побијане пресуде, тужилац основано тужбом оспорава законитост закључка туженог органа, којим је тај орган обуставио поступак по захтеву тужиоца због, престанка постојања подносиоца захтева у смислу одредбе члана 44. став 2. Закона о општем управном поступку. Како тужени орган у оспореном закључку није дао исправну поуку о правном леку, у којој поуци је наведено да против закључка жалба није дозвољена, али да може да се покрене управни спор подношењем тужбе непосредно Управном суду. Управни суд је нашао да је тужени орган учинио повреду правила поступка из одредбе члана 44. став 2. Закона о општем управном поступку. Управни суд, даље, налази да тужени орган није са сигурношћу утврдио да ли је тужилац престао да постоји или је само променио назив, јер је садржина потврде ... бискупије од 13.03.2015. године нејасна и из ње не може јасно да се утврди да ли је тужилац престао да постоји или је само променио назив. Управни суд је оценио да је тужени орган морао да позове подносиоца захтева да се изјасни о насталим променама у смислу одредбе члана 9. и члана 58. ст. 1. и 2. Закона о општем управном поступку, што није учинио, а није на поуздан начин утврдио да ли је тужилац престао да постоји, због чега не може са сигурношћу да се утврди да ли су испуњени услови за обуставу поступка у смислу одредбе члана 44. Закона о општем управном поступку. Како, из изнетих разлога, закључак туженог органа да су испуњени услови за обуставу поступка не може да се прихвати, јер не садржи разлоге који упућују на решење како је дато у диспозитиву, чиме је учињена повреда правила поступка из одредбе члана 199. став 2. Закона о општем управном поступку, Управни суд је закључак поништио и предмет вратио туженом органу на поновно одлучивање.

Оцењујући законитост побијане пресуде, Врховни касациони суд налази да је Управни суд побијаном пресудом повредио правила поступка која су могла бити од утицаја на решење ове правне ствари.

Тужбом АА из ... оспорен је закључак Агенције за реституцију Републике Србије, Јединице за конфесионалну реституцију од 17.04.2015. године којим је обустављен поступак по захтеву АА из ... за враћање стамбене зграде, стамбено-пословног простора, пословног простора, грађевинског земљишта, пољопривредног земљишта, винограда, баште, ливаде и економског дворишта у ... због престанка постојања подносиоца захтева. Тужени орган је нашао из потврде ... бискупије број 0340/15 од 13.03.2015. године да је АА из ..., као подносилац захтева, престао да

постоји и да је његов правни следбеник АА из ..., а не ... АА из ..., која је захтевала даље вођење поступка. АА из ..., као правни следбеник подносиоца захтева, до дана доношења оспореног закључка није захтевала даље вођење поступка, иако је од стране поступајућег органа позвана да се изјасни да ли захтева даље вођење поступка и упозорена је да ће, уколико у остављеном року, који је истекао 31.03.2015. године, не затражи даље вођење поступка, исти бити обустављен. По налажењу туженог органа, АА из ... не може да се сматра правним следбеником подносиоца захтева. Како је, по налажењу туженог органа, подносилац захтева престао да постоји, а да његов правни следбеник до дана доношења закључка није тражио даље вођење предметног поступка, орган је, у складу са одредбом члана 44. став 2. Закона о општем управном поступку, обуставио поступак по захтеву АА из ...

Врховни касациони суд налази да подносилац захтева основано истиче да је побијаном пресудом погрешно одлучивано о тужби АА из ... који као правни субјект не постоји нити је тај субјект поднео тужбу, већ је то учинио АА из ..., који је 24. септембра 2008. године поднео захтев за враћање имовине.

Врховни касациони суд сматра да је правно неутемељено становиште Управног суда према коме је тужени орган учинио повреду правила поступка дајући погрешну поуку о правном леку да против закључка о обустави поступка није дозвољена жалба и да је тиме тужиоцу ускраћено право на правно средство. Наиме, одредбом члана 32. Закона о враћању имовине црквама и верским заједницама ("Службени гласник РС" 46/06) је прописано да против решења Дирекције не може да се изјави жалба, али може да се покрене управни спор. Имајући у виду да је одредбом члана 212. став 1. Закона о општем управном поступку прописано да против закључка може да се изјави посебна жалба само када је то законом изричито предвиђено, те како одредбама Закона о враћању имовине црквама и верским заједницама није прописана дозвољеност жалбе против закључка, произлази да је тужени орган правилно нашао да против донетог закључка жалба није дозвољена, већ да може само да се покрене управни спор. Погрешно закључујући да је против оспореног решења о обустави поступка дозвољена жалба, Управни суд је изгубио из вида да не постоји другостепени орган који би о жалби одлучивао, као и да у том случају не би могао да донесе мериторну одлуку у управном спору пре него што се донесе одлука по жалби у управном поступку.

Управни суд је оценио да тужени орган, овде подносилац захтева за преиспитивање судске одлуке, није позвао подносиоца захтева за враћање имовине да се изјасни о насталим променама у смислу одредаба члана 9. и члана 58. ст. 1. и 2. Закона о општем управном поступку, те да није на поуздан начин утврдио да ли је тужилац престао да постоји. Заснивајући побијану пресуду на оваквој правној оцени, Управни суд је пропустио да цени све радње које је Агенција за реституцију предузела у управном поступку како би утврдила ко је правни следбеник ... црквене општине ... од које је одузета имовина чији се повраћај тражи, а посебно чињенице да је у току поступка, дана 23.03.2015. године, донет закључак, који је постао коначан и правноснажан, којим је одбачен као недопуштен захтев АА ... да уместо АА ... тражи враћање права својине на одузетој имовини, да је дана 25.03.2015. године позвана АА ... да се као правни следбеник подносиоца захтева изјасни да ли захтева даље вођење поступка, што она није учинила, и да је дописом од 28.03.2015. године даље вођење

поступка захтевала АА ..., и то након што је примила закључак да је њен захтев одбачен. Наведени пропусти имали су за последицу да у побијаној пресуди није у довољној мери образложено битно питање које се односи на лице које може бити странка у управном поступку који је претходио управном спору.

Следом наведеног, Врховни касациони суд је нашао да побијану пресуду треба укинути како би Управни суд поново оценио законитост оспореног закључка пошто детаљно и савесно размотри спорно правно питање да ли поступак за враћање имовине у конкретном случају може да се води по захтеву АА ..., који је, према извештају ... Бискупије од 13.03.2015. године, ушао у састав АА ... која је његов "правни наследник", а која се није одазвала позиву Агенције за реституцију да се по њеном захтеву настави започети поступак, већ је наставак поступка у два наврата тражила АА

С обзиром на то да је побијана пресуда донета уз битне повреде правила поступка које су могле бити од утицаја на решење ствари, Врховни касациони суд је, на основу одредбе члана 55. став 2. и став 3. Закона о управним споровима, одлучио као у диспозитиву пресуде и предмет вратио Управном суду, који је дужан да расправи питања на која му је указано пресудом овог суда.

ПРЕСУЂЕНО У ВРХОВНОМ КАСАЦИОНОМ СУДУ

дана 28.06.2018. године, Узп 199/2018

Записничар
Весна Мраковић, с.р.

Председник већа – судија
Мирјана Ивић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић